

**STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
W SPECJALNYM OŚRODKU
SZKOLNO – WYCHOWAWCZYM DLA NIESŁYSZĄCYCH SŁABOSŁYSZĄCYCH
IM. MARII GRZEGORZEWSKIEJ
W RACIBORZU
(wersja skrócona)**

Spis treści

Wstęp	3
Objaśnienie terminów	3
ROZDZIAŁ I	4
Standard I POLITYKA.....	4
Zasady ochrony wizerunku dziecka.....	4
Zasady dostępu do sieci internetowej	5
ROZDZIAŁ II	6
Standard II PERSONEL.....	6
Zasady ogólne w relacjach między pracownikami Ośrodka a małoletnimi.....	6
Zachowania niedozwolone wobec uczniów i wychowanków	6
Zachowania dozwolone wobec uczniów.....	7
Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.	7
ROZDZIAŁ III	8
Standard III PROCEDURY	8
Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia ucznia przez osobę ze środowiska rodzinnego	8
Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez ucznia w Ośrodku	8
Procedura interwencji w sytuacji przemocy wobec małoletniego przez pracownika Ośrodka.....	8
ROZDZIAŁ IV	9
Standard IV MONITORING	9

Wstęp

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracownika naszej Placówki jest działanie dla dobra ucznia i w jego najlepszym interesie. Pracownik naszego Ośrodka traktuje każdego ucznia z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec ucznia przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownik naszej Placówki realizuje te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych naszego Ośrodka oraz swoich kompetencji.

Standardy Ochrony Małoletnich to cztery zasady, których przyjęcie sprawia, że dana instytucja jest bezpieczna dla dzieci:

I Polityka

II Personel

III Procedury

IV Monitoring

Objaśnienie terminów

Na użytek niniejszych Standardów:

1. **Dyrektor Ośrodka** – osoba zarządzająca Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym dla Nieśłyszących i Słabosłyszących.
2. **Informatyk** – osoba zatrudniona w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Nieśłyszących i Słabosłyszących na stanowisku Informatyka.
3. **Małoletni** – uczeń pobierający naukę w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Nieśłyszących i Słabosłyszących, w tym wychowanek przypisany do grup wychowawczych, w wieku do ukończenia 16 lat.
4. **Nauczyciel** – osoba zatrudniona w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Nieśłyszących i Słabosłyszących na stanowisku pedagogicznym, w tym: nauczyciel, wychowawca oddziału (klasy), wychowawca grup wychowawczych, wychowawca świetlic szkolnych, pedagog, psycholog, nauczyciel specjalista.
5. **Opiekun faktyczny** – osoba sprawująca bez obowiązku ustawowego stałą opiekę nad wychowankiem, w momencie jego pobytu w grupie wychowawczej – zamieszkania w Ośrodku.
6. **Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich** – wyznaczony przez Dyrektora Ośrodka pracownik sprawujący nadzór nad realizacją niniejszych Standardów.
7. **Pomoc nauczyciela** – osoba zatrudniona w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Nieśłyszących i Słabosłyszących na stanowisku niepedagogicznym, która pełni czynności opiekuńcze i obsługowe w stosunku do ucznia, które zlecane są przez nauczyciela.

8. **Pracownicy Ośrodka** – osoby zatrudnione w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Nieśłyszących i Słabosłyszących na podstawie umów o pracę lub umów cywilnoprawnych, na stanowiskach pedagogicznych i niepedagogicznych.
9. **Przedstawiciel ustawowy** - opiekun posiadający pełnię władzy rodzicielskiej lub opiekun prawny (osoba reprezentująca dziecko, ustanowiona przez sąd, w sytuacji, gdy rodzicom nie przysługuje władza rodzicielska lub gdy rodzice nie żyją).
10. Przez **krzywdzenie dziecka** należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika placówki, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
11. **Rodzic** – rodzic ucznia lub jego przedstawiciel ustawowy.
12. **Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Nieśłyszących i Słabosłyszących, zwany dalej Ośrodkiem** – szkoły i grupy wychowawcze wchodzące w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Nieśłyszących i Słabosłyszących z siedzibą w Raciborzu, przy ulicy Karola Miarki 4.
13. **Standardy** – niniejszy dokument regulujący Standardy Ochrony Małoletnich w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Nieśłyszących i Słabosłyszących.
14. **Uczeń** – osoba pobierająca naukę w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Nieśłyszących i Słabosłyszących, w tym wychowanek przypisany do grup wychowawczych.
15. **Wychowawca** - wychowawca oddziału (klasy), wychowawca grup wychowawczych, wychowawca świetlic szkolnych
16. **Zgoda rodzica** oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. W przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy ich poinformować, aby sprawę rozstrzygnął sąd rodzinny.

ROZDZIAŁ I

Standard I POLITYKA

1. W Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym dla Nieśłyszących i Słabosłyszących w Raciborzu został stworzony dokument, który zawiera jasne wytyczne, jak przeciwdziałać naruszeniu praw dziecka i ucznia, jak tworzyć środowisko bezpieczne małoletnim i jakie kroki podjąć w przypadku zagrożenia ich bezpieczeństwa.
2. Ze Standardami zostali zapoznani wszyscy pracownicy Ośrodka, rodzice oraz uczniowie.
3. Standardy Ochrony Małoletnich są dostępne dla pracowników, rodziców oraz uczniów w wersji papierowej (m.in. w sekretariacie Ośrodka) oraz na stronie www.oswnis.pl

Zasady ochrony wizerunku dziecka

1. Uwiecznienie wizerunku dziecka może być przeprowadzone wyłącznie za zgodą rodzica.
2. Zgoda rodzica wyrażana jest pisemnie i dotyczy dwóch materii:
 - a) zgody na przetwarzanie danych osobowych w postaci wizerunku,
 - b) zgody na publikację wizerunku.

3. W Ośrodku obowiązuje zakaz rejestracji wizerunku dzieci przez nauczycieli przy wykorzystaniu prywatnego sprzętu fotograficznego lub telefonów komórkowych, w związku z realizacją obowiązków służbowych.
4. Ośrodek prowadzi kampanię informacyjną kierowaną do dzieci w związku z wzajemnym uwiecznianiem wizerunku przez dzieci. Kampania ta porusza dobre praktyki związane z poszanowaniem prywatności i innych dóbr osobistych dziecka, między innymi:
 - a. przed zrobieniem zdjęcia zapytaj koleżankę / kolegę czy możesz to zrobić,
 - b. nie rób zdjęcia koleżance / koledze w sytuacji, gdy zdjęcie to może jej / jemu sprawić przykrość,
 - c. nie rób zdjęcia koleżance / koledze w sytuacji, gdy zdjęcie to może ją / go skompromitować lub w jakikolwiek sposób dyskryminować,
 - d. przed opublikowaniem zdjęcia koleżanki / kolegi w Internecie, zapytaj ją / go czy się na to zgadza,
 - e. przed opublikowaniem zdjęcia w Internecie, zastanów się czy nie sprawi Ci to w przyszłości jakichkolwiek trudności lub przykrości,
 - f. pamiętaj, że zdjęcie opublikowane przez ciebie w Internecie może pozostać tam na zawsze.

Zasady dostępu do sieci internetowej

1. W celu uzyskania dostępu do wewnętrznej sieci komputerowej z wykorzystaniem prywatnego sprzętu komputerowego dziecka, rodzic / opiekun prawny dziecka zobowiązany jest do złożenia wniosku adresowanego do pracownika zatrudnionego w Ośrodku na stanowisku Informatyka. Wzór wniosku regulują odrębne przepisy wewnętrzne.
2. Dzieci korzystające z udostępnionego przez Ośrodek Internetu zobowiązane są do:
 - a) korzystania z Internetu w sposób odpowiedzialny z poszanowaniem prawa do prywatności i godności innych osób,
 - b) niewykorzystywania Internetu do pomawiania lub krzywdzenia innych osób,
 - c) niepublikowania komentarzy, zdjęć lub innych materiałów, które mogą powodować przykrość lub godzić w dobre imię innych osób,
 - d) niepodjmowania prób nawiązania kontaktów z nieznanymi, dorosłymi osobami,
 - e) niewykorzystywania Internetu do czynów prawnie zabronionych, w tym przestępczych,
 - f) niewykorzystywania Internetu do nielegalnego pobierania treści prawnie chronionych,
 - g) niepodjmowania prób uzyskania dostępu do treści nieodpowiednich dla ich wieku, np. treści związanych z narkotykami, alkoholem lub innymi środkami odurzającymi, treści pornograficznych, itp.

ROZDZIAŁ II

Standard II PERSONEL

1. Pracownicy Ośrodka posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia uczniów.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy Ośrodka podejmują rozmowę z rodzicami przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich również do szukania pomocy dla siebie.
3. Pracownicy Ośrodka monitorują sytuację i dobrostan dziecka.

Zasady ogólne w relacjach między pracownikami Ośrodka a małoletnimi

1. Podczas kontaktu i rozmowy pracownik Ośrodka traktuje ucznia z szacunkiem, nie zawstydzają, nie zastrasza, nie obraża i nie lekceważy.
2. W trakcie wystąpienia sytuacji trudnej dla ucznia nauczyciel rozmawia z podopiecznymi na osobności, nie angażuje w rozmowę innych uczniów, jeśli nie ma takiej potrzeby.
3. Pracownicy Ośrodka pamiętają o właściwej postawie i zachowaniu podczas rozmów z małoletnim. Nie podnoszą głosu, nie oskarżają, nie stosują przemocy psychicznej czy fizycznej. Używają języka pozbawionego ocen, etykiet, określeń stereotypowych, wulgarnych słów, gestów i żartów, obraźliwych uwag.
4. Pracownicy Ośrodka przestrzegają prywatności uczniów, jeśli ze względów bezpieczeństwa trzeba odstąpić od tej zasady, uczeń jest o tym poinformowany.
5. Każdorazowo w sytuacji trudnej dla ucznia nauczyciel wyjaśnia swój sposób postępowania i konieczność podjęcia działań.

Zachowania niedozwolone wobec uczniów i wychowanków

1. Pracownicy Ośrodka w kontakcie z uczniami nie mogą:
 - a) zawstydzają, lekceważyć, upokarzać, ośmieszać i obrażać;
 - b) krzyczeć, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie);
 - c) ujawniać drażliwych informacji na temat swoich podopiecznych osobom do tego nieuprawnionym;
 - d) naruszać nietykalności cielesnej ucznia (poza sytuacjami opisanymi w punkcie 2 „zachowania dozwolone”);
 - e) stosować żadnej formy przemocy fizycznej wobec uczniów (np. wrywanie rzeczy, bicie, popychanie);
 - f) wykorzystywać wobec ucznia relacji władzy lub przewagi fizycznej;
 - g) nawiązywać jakichkolwiek relacji intymnych/seksualnych z uczniami;
 - h) utrzymywać i rozpowszechniać wizerunku uczniów bez ich zgody;
 - i) proponować uczniom alkoholu, tytoniu czy innych używek;

- j) zachowywać się niestosownie w obecności uczniów (zachowania niestosowne to m.in.: używanie obraźliwych słów, gestów, znaków migowych, wulgarnych żartów, niestosownych uwag, gróźb, zastraszania, wymuszania).

Zachowania dozwolone wobec uczniów

1. Nauczyciel może kontrolować łazienki i toalety ze względu na problemy zdrowotne uczniów lub względy bezpieczeństwa podopiecznych.
2. Ze względu na specyfikę niepełnosprawności uczniów dopuszcza się możliwość dotyku fizycznego w razie potrzeby – zainicjowania rozmowy, zwrócenia uwagi, ostrzeżenia, realizacji zadań opiekuńczo – wychowawczych i interwencyjnych.
3. Dopuszczalne jest komunikowanie się z uczniami poprzez e-dziennik, służbową pocztę e-mailową, Teamsa jeżeli dotyczy to kontaktów w celu: przekazywania/wymiany informacji dotyczących spraw wychowawczych i dydaktycznych związanych z działalnością Ośrodka, klasy, grupy, zapewnieniem bezpieczeństwa podopiecznym i organizacją pracy z uczniami.

Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

Zasady ogólne:

1. Uczniowie traktują się z szacunkiem, z poszanowaniem swoich przekonań ..., religijnych, orientacji seksualnej, zwracają uwagę na swoje potrzeby.
2. Nie dyskryminują kolegów i koleżanek ze względu na ich niepełnosprawność, odmienne funkcjonowanie, inny sposób komunikacji, specjalne potrzeby edukacyjne.
3. W kontaktach nie lekceważą, nie ośmieszają i nie obgadują się wzajemnie.
4. Nie stosują we wzajemnych kontaktach przemocy i zachowań, które są nieakceptowane społecznie:
 - a) narażanie na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia,
 - b) bicie, szarpanie, popychanie lub inna przemoc fizyczna,
 - c) zmuszanie do podejmowania aktywności o charakterze seksualnym,
 - d) wyzywanie, ośmieszanie, plotkowanie, zastraszanie, zawstydzanie,
 - e) mowa nienawiści
 - f) pożyczanie i nieoddawanie rzeczy lub pieniędzy
 - g) niszczenie mienia
 - h) namawianie do picia alkoholu, palenia papierosów, stosowania innych używek,
 - i) nakłanianie do kradzieży
 - j) szantażowanie,
 - k) izolowanie i wykluczanie z grupy,
 - l) wszelkie formy cyberprzemocy: nagrywanie, filmowanie bez zgody oraz publikowanie w mediach społecznościowych, naruszanie dobrego imienia małoletniego

z wykorzystaniem jego wizerunku w sieci, obraźliwe komentarze, podszywanie się za małoletniego, hejtowanie.

5. Uczniowie znają obowiązujące w Ośrodku procedury bezpieczeństwa, wiedzą, jak zachować się w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu innych uczniów.

ROZDZIAŁ III

Standard III PROCEDURY

Każdy uczeń doświadczający lub posiadający informacje o wystąpieniu przemocy powinien zgłosić to nauczycielowi lub osobom bezpośrednio udzielającym wsparcia i podejmującym dalsze działania, którymi są pedagodzy i psychologowie szkolni.

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia ucznia przez osobę ze środowiska rodzinnego

- w przypadku uzyskania przez nauczyciela, pracownika Ośrodka informacji, że wobec małoletniego ucznia wystąpiła przemoc w rodzinie (uzasadnione podejrzenie o krzywdzenie) pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania tej informacji do pedagoga, psychologa lub dyrektora Ośrodka;
- dalsze działania podejmowane są zgodnie z zapisem w Standardach (wersja podstawowa).

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez ucznia w Ośrodku

- podejrzenie stosowania przemocy wobec małoletniego przez innych uczniów, zgłaszane jest do wychowawcy, nauczyciela, pedagoga, psychologa lub dyrektora Ośrodka;
- pedagog, psycholog wraz z wychowawcą przeprowadzają rozmowę z osobą poszkodowaną oraz z osobą podejrzaną o stosowanie przemocy;
- dalsze działania podejmowane są zgodnie z zapisem w Standardach (wersja podstawowa).

Procedura interwencji w sytuacji przemocy wobec małoletniego przez pracownika Ośrodka

- każde podejrzenie o stosowanie przemocy wobec ucznia przez pracownika Ośrodka zgłaszane jest dyrektorowi Ośrodka;
- dyrektor zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia, przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z pracownikiem podejrzanym o stosowanie przemocy wobec małoletniego;
- dalsze działania podejmowane są zgodnie z zapisem w Standardach (wersja podstawowa).

ROZDZIAŁ IV

Standard IV MONITORING

W Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym dla Niesłyszących i Słabosłyszących w Raciborzu Standardy Ochrony Małoletnich są monitorowane i weryfikowane pod względem zgodności podejmowanych działań z przyjętą polityką ochrony. Raz na dwa lata następuje ocena i aktualizacja obowiązujących Standardów.